

N. LX.

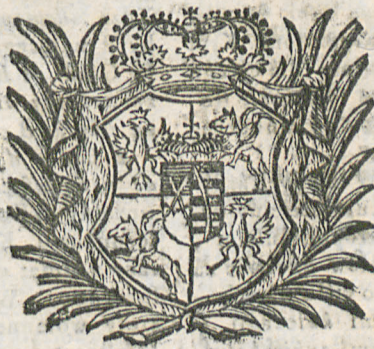
UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d. 13. Ian. W poniedziałek na Konfystorzu Ojciec S. Kárdynałom *Maffei* y *Corsyniemu* Tytuły, ostatniemu *de Calise de St. Adrien*, a pierwszemu *de St. Augustin* konferował. Potym *Magister Cereemoniarum* wymowił w głos te słowa: *extra omnes* (to iest aby wszyscy wyszli) *Beatissimus* prywatnie *cum S. Collegio* o komunikowaniu w Dalmacyi z Turczach zarażcie powietrzą, tudzież w interesie Sawoyjskim deliberował. Tegoż wieczorą Kárdynał *Secretarius Status* umyślnego do Dworu Francyjskiego wysłał z expostulacją, aby Krol IMć Francyjski był medyátorem do kombinacyi zaszłych między Stolicą Apostolską a Dworem Sardyńskim dysferencyi; a Imć Pán Gráf *de Gros* Minister Sardyński także z dworskich swoich jednego do Krola Pryncypała swego w tymże interesie wyprawił. Ojciec S. zaś nominował IMći Pána *Fiuretti*, żeby do Turynu dla pospieszenia teyże kombinacyi wyleciał. Powiadaia, że po tym poniedziałkowym

Konfystorzu do wszystkich Gubernatorów nadmorskich wyszedł Ordynans, aby żądneho Okrętu z *Dalmacyi* y *Albanij* przed wyjściem czterech niedziel do Portow nie przypuszczono; listy zaś zamtąd pochodzące, żeby dobrze nakładziwszy, dopiero czytano. Kárdynał *Corsini* suplikował do Oycy S. żeby mu *emolumenta* od Klemensa XI. y Innocencyusza XIII. Sistrzeńcom ich ákkordowane, były wydane; ale ná to *repositum*, że też *emolumenta* ná miejsca pewne ná prowizyą dla podparcia ubostwa złożone będą y żeby o tym więcej nie wspominał, *serio* przykázano. Ze zaś wydany skrypt Kárdynała *Marini*, dla justyfikowania Legacyi swoiey Ráweńskiey iest w terminách nieco *durińskon-* cypowane, więc Ojciec S. naznaczył Kongregacyą partykulárną z kilku Prálatow dla exáminowania teyże rzeczy, a pomieniony Kárdynał podrozą do *Geny* *propter defensionem sui*, odłożył.

z Turynu d. 7. Ian. Około obiciá bardzo wspaniałego pod czas przyszley Koronacyi Krola IMći, w Kościele Káthedrálnym odprawiać się mającey (lubo iest.

jeszcze dzień temuż aktowi nie jest determinowany) z pilnością robią. Od Miciągą już około reparácyi Fortyfikacyi *de Verue, de Chivas y de Ville neuve d' Asti*, praca. Magazyny w *Alexandryi de la Paille y de Coni* wszelką ammunicyą mają być napełnione. Krol IMé *injunxit*, żeby namioty dla całego woyska swego w *Piemont y Sawoie* stojącego, ktoremu także nowy mundur nek dano, sporządzono.

z Milanu d. 5. Ian. Wczoray Kárdynał *Odescalchi Arcy-biskup* tutezny odprawił w Kościele Metropolitańskim, w asystencyi wielu Prąsatow exekwie za Kárdynała *Cusani*, ktorogo ciało na wspólnym Katafalku rzęsiłtemi świecami y pochodniami obtoczonym, *exhibebatur*. Po odebrány wiadomości, iako Allianowie Sewilyscy Krola IMéi Sardyńskiego chcąc na swoię przekierować stronę, bardzo pożyteczne onemu uczynili propozycye, zaraz Gubernátor tutezny do Turynu wyprawił Offycera, aby Krola IMéi od tey intencyi odwiodł.

z Hiszpanii.

z Sewilji d. 8. Ian. Zawczoray stanał tu z Londynu kuryer, po ktorogo przybyciu IMé P. *Keen* Posel Angielski zaraz u Krolestwa Ich Méciov partykularną miał audyencyą. Ze zaś ten Minister *retulit*, iż Pryncypał jego nie tylko wszelkie respektom transportu Włoskiego uczynił *preparatoria*, ale też na przyszłym Parlamencie interes *Don Carlos* obserwowac zechce; więc Krol IMé rezolwował się, towary Angielskie bez dalszej protellacyi wydać, iednakże Krolowa IMé nie kontentuiąc się ofertą y deklaracyą, z extradycyą do *resultatum* przyszłego Parlamentu czekać życzy y usilnie się stara, Krola IMéi przez swoich Ministrów do tego przywieść, aby wydanie towarów aż do zakończenia Par-

lamentu odłożone było. Kárdynał *Aldobrandini*, od Oycá S. Nuncyuszem *de Ferraro* denominowany, zawczoray od wszystkich Ministrów odebrał kongratulatory, który aż do przyjazdu IMéi Xdza *Allemanniego*, na miejscu jego przybądź mającego, tu *comemoraturus*. IMé P. Gráf *de Rothenburg* Posel Francuzki wczoray wiad. swoy publiczny z wielką odprawił magnificencyą.

z Cadix d. 7. Ian. Już tu chorebá, *de novo* wszczęta, weale ustatá, więc wczoray w Kościele Káthedrałnym y rezonancyi Kápel i dawaníu potrzyrazy z armat ognia, *Te Deum laudamus* spiewano. W tym tygodniu cztery Okręty wojenne z osadą znaczną, na 8. Miesięcy prowadowaną, pod żagle wyszły y kurs swoy do Prowincyi *Paragay* wzięły, na których także 50. XX. Iezuítow, a między niemi się Włosi, Francuzi, Polacy y Niemcy znajdują, *ad propagandam fidem* ztąd wyiechalo. Tá Prowincya *Paragay* leży w Ameryce około rzeki *de la Plata*, nazywa się inaczey *Regio argentea*, z racyi, że ona we wszystko opływa y tameczne gory mineralne w złocie y srebro nic mało pożytku czynią, jest w cyrkumferencyi bardzo wielką, y rozdzieloną bywa na 6. znaczne Powiaty, z których WW. XX. Iezuici iedną *Terram Missionis* albo *Pragay* nazwaną *possident*. Lubo zaś Hiszpanowie całą Prowincyą w przeszłym wieku sobie podbili y z łaski Bólskiej Wiara Kátolická przez kilkátak tak się rozszerzyła, że trzech Biskupow iako to w *P. Assumption, Bonaires*, y *Guara* swoje mają Dyceecye, ieszcze się iednak znaleźć wiele dzikich ludzi, krezy Słońce y Kieżyc za Bogow adorują, owszem czczą samego biesia.

z Francyi

z Marly d. 25. Ian. W przeszłą Niedzie-

dzielię Krol IMć do Zámku *de la Muette*, Krolowá IcyMć zaś do *Wersalu* wyjechała, gdzie po odprawionym Nabożeństwie obiadówawszy y zabawiwszy nieco z Prześwietną familią swoją przy zapalonych pochodniach tu powróciła. IMć Pán Márkwis *de Castellar* Posel Extrá-ordynaryiny Hiszpáński często się tu z Páryżá przejeżdża, y będąc w wielkim u Krolá IMći respekcie, zaśwłsze rezydencyą swoją ná Páacu Krolowskim miewá. Według ordynánsu Krolowskiego przez 10. osoby przysięgá obwarowane, łowienie ryb tak ná morzu iáko y w rzekách całego Páństwa, który połow przedtym rocznie ná 14. millionow *livrow* był wyniesiony, tego roku zá 12. tylko millionow táxowano y w árendę puszczono. Z Miásta *Bordeaux*, w Prowincyi nászey *Guienne* leżącego, záłośná mámy wiadomość, że tam 40. Zakonnice jedney nocey umarło. Ze się zaś po uczynioney rewizyi pokazało, iż zokázaly truciźny z tego zesłzy świata, więc inkwizycyá wielká bylá, po ktorey ná osłátek w kufie winá, zdechłego znaleziono węzá, który (iáko *infertur*) pod czas zlewaniá z prášsy winá do kufy, otworem stóiąccy, wnieść y utonąć musiáł.

z Anglii.

z Londynu d. 23. Jan. W tym tygodniu zjechało się tu wielu IchMćiów ná przyszlzy Párlament, który się *primis Februarij* zaczęnie. O Párlamencie zaś Irláńdskim *constat*, że go Krol IMć áz ad 4. Máj odłożył, o którym czasie Xiążę *de Dorset Vice-Rey* Irláńdski, dlá przyzdowniá ná tymże ákcie, ztąd wyjechać. IMć Pán *Cavendish Vice-Admirál*, z Elkwádrą swoją do tych czas ná morzu Srzodoziemnym będący, w przeszlzym tygodniu szczęśliwie do Portu *Douer* przybył, á IMć Pán *Wager* Ad-

mirál ná przyszlzy wiosnę z 60. Okrętami wojennymi tak Angielskimi iáko Hollenderskimi ná toż morze *excursurus*.

Ostatnie listy z *Brazyli* donoszą, że tam skáf dyamentowá znaleziono, y wielká kwoť tegoż gátunku kámieni do *Lisbony* wysláno, które się po polerowaniu tak piękne y ognište wydáją, że się pochodzącym z *Indyi Wschodnicy* równiáją; iest zátym nádzieciá, że Kleynoty wkrótce ztáncią. Krolestwo *Brazylia*, leży w Ameryce południowey, które w roku 1507. Piotr *Alvaro Gabrail*, bywszy od Emánuela Krolá Portugálskiego do *Calecut* wyslány, náppierwey odkrył. Ten iák prędko tam stánął, tak záraz Krzyż erygowáwszy, Prowincyá S. Krzyża nazwał. Lecz teraz wszystkie Europejskie Nácye onę *Brázyliá* zowią, z rácyi, że ztamtąd co rok wiele drzewá *Brázyliowego* pochodzi, á Krolewic Portugálski stárfzy, záwzse się Xćiem *de Brazil* tytułuje. *Calecut* zaś leży w Azyi ná połwyspiu Indyjskim z tej strony rzeki *Ganges*, iest Krolestwo, które w dyamenty y inne rzeczy iáko to w pieprz, imbir y bawéłnę obfituje.

z Dánii.

z *Kopenhagi* d. 25. Jan. Przy terázniejszych mrozách Porty wszystkie po zámarzaly tak dálece, że *Sund* ábo *Oresund* między *Seelandem* y *Skánią* mostem stoi; dlá czego Regimenty konne od Stolicy tuteyszey áz do *Helsinghorn* leżące odebrały Ordynáns, áby wszędzie wártę y zwyczajne odpráwiáły Párole, poniewáz piechotá násza przy tak sposobnych czásach do *Skánij* uchodzić y od Regimentow desertowát zwyklá. Do przyszlzego Festynu *Coronationis*, w Miesiácu *Febr.* odpráwiáć się máiącego, wielkie czynią *preparatoria*, dlá ktorego obchodzenia IchMć Deputowani z

całego Państwa tu *cōmorantur*, a między innemi y z Miasta Hámburgu *comparuerunt*, ktorzy przy oddaniu Krolowi IMci powinności swoicy, dawnicy kointelligen-cyi y hármonii z dworem naszym do-
stąpić zyczą.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 16. Ian. Wczoráy za-
czął się Sejm generalny w tak licznym
Kongressie, że rownego nie pamiętają.
Ráno o godzinie osmy wielu IchMców
Deputowanych do Dworu się zięchaw-
szy, Krolá IMci do wielkiey Sali na Tron
zaprowadzili, gdzie po przywitaniu Ich
Mców przez Kancelerzá W. Sešsýá na frzo-
dę zálimitowano, a Krol IMC wšzystkich
IchMciów przy róžnych stołach *magni-
ficentissime* częstował. Ieszcze do tych
czas Márszałka nie obráo y wątpią-
by IMC P. Gráf de Horn tę funkcýą
dlá słabošci zdrowiá miál ákceptowác.
W przeszlym tygodniu umyšlnego ztąd
do Cassel do Xciá Wilhelma wysłano z
relacyą, że Krol IMC zaraz po zkończe-
nym Seymie do dziedzictwa swego ex-
currere y trakt swoy ná Wisnar, a ztám-
tąd przez Meklenburg prosto do rezy-
dencyi wziąć zechce.

z Moskwy.

z Stolicy d. 16. Ian. Wczoráy się Cár-
rowá IeyMé in *assistentia* Przcsławitney
Fámillii y wšzystkich Ministrow sanká-
mi dywertowála, po tey rozrywce odprá-
wiła się pierwszá komedyá, intytułowá-
ná; *Sławna Semiramis na Parnassie po-
kazująca się*. Ze się zaś *Theatrum* z oso-
bliwym reprezentowáło ukontentowá-
niem, więc Cárówá IeyMé tymże ko-
medyantom dwá tyšące Rublow wyli-
czyć kazała, z intymacyą, áby kome-
dyá trzy rázy ná tydzień, aż do zápnst-
bywála, a poniey Bál zwyczáyny *ir-
ea confluxum* mášczek dáwać máł.

przeszlym tygodniu ciáło zesłanego Fald-
márszałká Xiążęciá de Gallicyn z wiel-
ką mágnificencyą y liczná ássistencyą
do Cerkwi Katedrálney przy odgłosie
ármat y strzelaniu tuteyszey Gwardyi,
ktorá ná róžnych miyscach párowá-
ła, transportowano. Zawczoráy wiele
sani miedzią y żelázem ładownych, z
Náwarškich gor mineralnych, przed kilká
lát otworzonych, tu stánęło, resztę zaś
ztamtąd do Petersburgá wysłano. Icy
MÉ P. Fort Mášzonká Rezydentá Krolá
Jmci Polskiego tu przy Dworze będącego,
wyjechała ztąd in *procinctu* do Wárszawy.

z Niemiec.

z Wiednia d. 3. Febr. W tym tygo-
dniu Xc IMC *Eugenius* Pošlá Wenec-
kiego z pewnego Bálu nágle do siebie
zaprosił y z nim do połnocy (iáko *sup-
ponitur* w interešsie Tureckim) kon-
ferował. IMC P. Łánciński Pošel Mo-
skiewski Czesarstwu IchMciom wiele pié-
knych soboli y innych futer Imieniem
Cárowy IeyMošci w prezencie oddał.
O Gráfie de Bonnewal, ktorý się
przeszłego roku ztąd do Konstantyno-
polu reiterował, tę mamy wiadomošć,
że się przed kilką czásami po chłopsku
przebrał y do Fortecy *Temiswarn* wszedł-
szy, tám przez kilká dni, áby fortifi-
kacyą tegoż Miásta zlustrowál, zápienia-
dze z robotnikami robił; lecz powro-
ciwszy do Konstantynopolu, śmierciá ży-
ćie zákończył.

Z Kon-
stantynopolu piszą, że Hána Krymskie-
go ná Dywán blisko nástępujący wezwá-
no. Procz tego Agé do támečných
Dejow w *Tunis*, *Trypolis* y *Algier* będących,
wysłano, áby náležące Okręty wojenne
do *Dardanelle*, z. Káštelow blisko Kon-
stantynopolu będących, ná pierwszá re-
kwizycą wyjść mogły. Czynią przy-
tym po całym Państwie Ottomáńskím wiel-
kie do woyny *preparatoria*.